

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

๒) เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี (MixedMethodsResearch) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (QuantitativeResearch) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (QualitativeResearch) โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depthInterview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (KeyInformants) ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิรวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบเบื้องต้น การวิจัยเชิงปริมาณ (QuantitativeResearch) โดยทำการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (SurveyResearch) และจากแบบสอบถาม (Questionnaire) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการนำเสนอผลการสรุปการวิจัยและอภิปรายผลเพื่อหาข้อสรุปในผลงานวิจัย จากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

๕.๑.๑ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ประชาชน ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๒๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๓ มีอายุระหว่าง ๓๑- ๔๐ ปี จำนวน ๒๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๑ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน ๑๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๒ มีอาชีพค้าขายจำนวน ๒๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๔ และมีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๘

๕.๑.๒ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๙๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

๑)ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย($\bar{X}$ = ๔.๐๒) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก($\bar{X}$ = ๔.๔๐)อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อตัดสินใจ แก้ปัญหาและความต้องการในการวางแผนพัฒนาชุมชน ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

๒)ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย($\bar{X}$ = ๓.๘๘)เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๓)ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย($\bar{X}$ = ๓.๙๕) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔)ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย($\bar{X}$ = ๓.๙๖) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕.๑.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก อำเภอมือง จังหวัด เพชรบูรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนนำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

๑) ประชาชนที่มีเพศต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ทุกด้านไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

๒) ประชาชนที่มีอายุต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์แตกต่างกันทุกด้าน

๓) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกันทุกด้าน

๔) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

๕) ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์แตกต่างกันทุกด้าน

๕.๑.๔สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

๑)ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ปัญหาและอุปสรรค ในด้านการตัดสินใจในโครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนมีไม่ค่อยต่อเนื่อง ทำให้ขาดการพัฒนาเท่าที่ควร การทำถนนไม่มีไหล่ทางกว้างพอที่ประชาชนจะเดินทางสะดวกและไม่ค่อยรักษาความสะอาดมากนัก งบประมาณมีไม่เพียงพอในการดำเนินการแผนงานและโครงการ ส่วนข้อเสนอแนะ ควรให้มีโครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนให้มีประชาชนเข้าร่วมตัดสินใจและควรทำอย่างต่อเนื่องโครงการที่ทำถนนควรให้ประชาชนร่วมตัดสินใจเพื่อความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ ควรเพิ่มงบประมาณในบางโครงการที่เป็นปัญหาสำคัญ ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ควรเน้นที่ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ๆ การขับเคลื่อนของประชาชนในพื้นที่เพื่อจัดทำแผนแบบบูรณาการ ๓ ปี เพื่อให้แผนชุมชนมีคุณภาพที่ดี บางครั้งการทำประชาคมผู้นำขาดความรู้ความเข้าใจทำให้ได้ข้อมูลที่ผิดพลาดไม่ตรงกับแผนที่วางไว้จึงควรมีการจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องที่จะทำประชาคมมาชี้แนะให้ความรู้ที่ถูกต้องด้วย

๒)ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน

ประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการทำประชาคมขาดความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเอง การวางแผนในการพัฒนาพื้นผู้นำไม่ค่อยให้ความสำคัญ การจัดวางแผนการค้าขายในพื้นที่ขาดความใส่ใจและติดตาม ประชาชนให้ความร่วมมือน้อยในการเข้าร่วมมือในการจัดทำแผนการประชาคมต่าง ๆ ส่วนข้อเสนอแนะ ควรให้มีเจ้าหน้าที่คอยประสานงานให้ความอบรมแก่ประชาชนเพื่อการทำประชาคม ควรให้ผู้นำชุมชนมีความกระตือรือร้นมากกว่านี้ควรให้มีการจัดทำแผนตรวจการตั้งร้านค้า ร้านอาหารในแต่ละครั้งปี เพื่อความปลอดภัยกับผู้บริโภคร่วมกับชุมชน

๓) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการ

ประชาชนขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทำให้การดำเนินการบางอย่างขาดการมีส่วนร่วม เจ้าหน้าที่รัฐไม่ค่อยได้ประสานงานการทำงานร่วมกับประชาชนทำให้การดำเนินงานบางครั้งขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้โครงการไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ ประชาชนไม่ค่อยมีเวลาในการเข้ามาดำเนินการร่วมกับอบต.เพราะส่วนใหญ่ทำอาชีพค้าขายและเกษตรกรรม ส่วนข้อเสนอแนะ ควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ประชาชนรับรู้ถึงแผนงาน โครงการ และกิจกรรม อย่างต่อเนื่อง ควรให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านประสานงานร่วมกับภาคประชาชน ควรรณรงค์การจัดทำแผนการพัฒนาให้ชุมชนได้รับรู้อย่างสม่ำเสมอ

๔) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ประชาชนไม่ค่อยรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ทำให้ไม่ค่อยติดตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่ทางอบต.ดำเนินการอยู่ ขาดการประชาชนสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่กำลังจะดำเนินการหรือที่ดำเนินการแล้วทำให้ประชาชนขาดการรับรู้ข่าวสาร ภาครัฐไม่ค่อยให้การสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบมากนัก ส่วนข้อเสนอแนะ ควรอบรมให้ประชาชนได้รู้จักบทบาทหน้าที่ตนเองมากขึ้น และทำประโยชน์เพื่อสาธารณะไม่เห็นแก่ประโยชน์ตนเอง ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ หรือกำลังจะมีแผนดำเนินการ หน่วยงาน อบต.ควรสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบมากขึ้น

๕.๑.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปภาพรวมทั้ง ๕ ด้านจากการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยใช้หลักร่วมคิดร่วมทำ ร่วมพัฒนา เพื่อรับทราบปัญหาในแต่ละหมู่บ้านเพื่อทำในการจัดทำแผนในการดำเนินการ รับฟังจากเวทีประชาคมหมู่บ้านก็เปิดช่องทางสื่อสารระหว่างประชาชนกับท้องถิ่นโดยจัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์และข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการทุกข้อเสนอท้องถิ่นต้องรับแล้วแจ้งกลับให้ประชาชนรับทราบมีการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลแก่ประชาชนในการออกเก็บข้อมูลความต้องการของประชาชนเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์โดยใช้กิจกรรม “ประชุมประชาคม” และมีการรับฟังความคิดเห็น ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และดำเนินการประชุมบุคลากรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงผลลัพธ์และประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับเมื่อมีส่วนร่วมเพื่อตัดสินใจในการทำแผนงานโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก โดยบอกผลประโยชน์ที่จะได้รับภายในหมู่บ้าน ตำบล ผลที่เกิดดีต่อหมู่บ้าน ตำบลอย่างไร ต้องชี้แจงให้ทราบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นก็มีบ้าง แต่ไม่มาก และก็ได้ดำเนินการได้ สร้างความเข้าใจว่าหัวใจของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประชาชนต้องร่วมคิดร่วมปฏิบัติและร่วมรับผลประโยชน์เรียกว่า ตำบลของตนเองจะพัฒนาอย่างไรต้องมีส่วนร่วมช่วยกัน นอกจากประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจให้กับประชาชนแล้วก็ต้องประสานความร่วมมือไปยังผู้นำท้องถิ่น ร่วมวางแผนบูรณาการทำงานร่วมกัน เพื่อให้แผนงาน งานพัฒนาเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนการได้จัดทำแผนดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้ โดยการออกจัดทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อรับฟังปัญหาต่าง ๆ เริ่มจากการจัดทำแผนงานในระดับหมู่บ้านแยกความสำคัญว่าความจำเป็นเร่งด่วน และนำเข้าคณะกรรมการแผนระดับตำบล เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาตำบล จัดทำเป็นรูปเล่มแผนสามปี แผนปฏิบัติการ ในแต่ละปีเพื่อสนองความต้องการของประชาชน แผนขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้มาจากแผนชุมชนของผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำประชาคมใน

หมู่บ้านร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้ดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้ และประชาชนได้รับประโยชน์ตามแผนการพัฒนาที่วางไว้ตรงตามความต้องการของประชาชน ได้ดำเนินการตามแผนรายได้้อย่างเหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขึ้นอยู่กับโครงการที่จัดทำ ในการดำเนินการตามแผนนั้น เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็กได้รับจัดการรายได้และจัดเก็บเอง เป็นเงินไม่มาก ทำให้การดำเนินการตามแผนงานที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนองานคงจะทำได้ไม่ครบถ้วน ประชาชนมีความต้องการแก้ไขปัญหามากแต่องค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็กก็จัดสรรงบประมาณได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนมากที่สุด และได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุดปัญหาในการดำเนินการเกิดขึ้นจากงบประมาณที่ท้องถิ่นมีไม่เพียงพอจึงใช้การมีส่วนร่วมของประชาชน มีส่วนร่วมดำเนินการได้แต่ไม่เต็มที่ ด้านปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามแผน นั้นเป็นเรื่องที่งบประมาณจากส่วนกลางมีอุดหนุนมาไม่เพียงพอหรือมากก็ไม่สามารถดำเนินการได้ กรณีเรื่องการปฏิบัติตามแผนแจ้งมีปัญหาหรือไม่เป็นเรื่องเทคนิคทางการบริหาร ประชาชนมีส่วนร่วมได้ในส่วนการขอเสนอปรับแผนเพื่อให้ตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น การติดตามประเมินผลนอกจากคณะกรรมการที่ทางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งแล้ว จะมีผู้นำหมู่บ้านและประชาชนร่วมประเมินติดตามประเมินผลงานของท้องถิ่น และที่ผ่านมาก็จะเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ทุกแผนงาน การติดตามผลได้ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ทุกขั้นตอนได้ว่าจะเป็นการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของปัญหา การเสนอแนวทางแก้ไข การแก้ไขและตรวจสอบในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้ปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การประชุมคณะกรรมการติดตามประเมินผล และพอกกล่าวหนังสือสรุปผลการดำเนินการให้กับผู้ใหญ่บ้าน ได้ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนภายในหมู่บ้านที่สนใจได้รับทราบ และประชาชนมีส่วนตรวจสอบ ติดตามรับรู้การทำงานและประเมินผลงานในด้านการติดตามและประเมินผล

๕.๑.๖ สรุปองค์ความรู้การวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปใน ๔ ด้าน ดังนี้

๑) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการพิจารณา โครงการต่างๆ ที่อาจเกิดปัญหาต่อการพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมในการประชุมสภาเพื่อกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการดำเนินกิจกรรมประชาชนมีส่วนร่วมในการทำประชาคมในการพิจารณา โครงการต่างๆ ที่อาจเกิดปัญหาต่อการพัฒนาชุมชน ก่อนกำหนดลงในแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก และการให้ข้อมูลในการตัดสินใจ วางแผนพัฒนาหรือจัดกิจกรรมของกลุ่มต่างๆ ในชุมชน

๒) การมีส่วนร่วมการวางแผน การมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดทิศทางในการพัฒนา อบต.ร่วมกับผู้นำชุมชน การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ของอบต. การมีการเข้าร่วมประชุมทำแผนยุทธศาสตร์ในสภา อบต.ร่วมกับผู้นำชุมชน และการมีการประชุมวางแผนการทำงานร่วมกันกับอบต.ร่วมกับผู้นำชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดทิศทางในการพัฒนาร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก และได้เข้าร่วมประชุมกับองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก เพื่อเสนอปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น

๓) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงดูแลสาธารณูปโภค การเป็นกรรมการในการดำเนินการ ตามแผนงานยุทธศาสตร์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชนที่อบต.จัดขึ้น การมีการสนับสนุนเงิน วัสดุอุปกรณ์ และแรงงานกับอบต. และการมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์กิจกรรม ประชาชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงดูแลสาธารณูปโภค และในการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน และการสนับสนุนเงิน วัสดุอุปกรณ์ และแรงงานแก่องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก ในการพัฒนาชุมชนตามขีดความสามารถของตน

๔) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานอบต. การมีส่วนร่วมเข้าไปตรวจสอบแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการอยู่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการติดตามประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ของอบต. และการมีส่วนร่วมในการประชุมผลการดำเนินงานติดตามวิเคราะห์ผลกระทบของแผนงาน เพื่อปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ให้ความเหมาะสมกับชุมชน และการกำหนดรูปแบบการติดตามประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระอธิการปณิธิ อธิบุญโญ**(แก้วบุตตี) ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น” ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ใน

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน^๑ หรือสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุระศักดิ์ แก้วสียา** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๒” ผลการวิจัยพบว่า ๑. สภาพการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อาภรณ์รัตน์เลิศไผ่รอด** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการสาธารณะตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรดจังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก^๒ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธิดารัตน์ ศิละวรรณโณ** ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ กรณีศึกษา อำเภอมะละเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน” ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนบุคคลมีความคิดเห็นว่าการบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอมะละเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๘)^๓

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ประชาชนมีความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อตัดสินใจ แก้ปัญหาและความต้องการในการวางแผนพัฒนาชุมชน ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมประชุมปรึกษาหารือกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในโครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พวงทองโยธา**

^๑ พระอธิการปณิธิ อธิปัญโญ(แก้วบุตดี), “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว.

^๒ สุระศักดิ์ แก้วสียา, “การวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๒”, **สารนิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว.

^๓ อาภรณ์รัตน์เลิศไผ่รอด, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการสาธารณะตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรดจังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว.

^๔ ธิดารัตน์ ศิละวรรณโณ, “ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ กรณีศึกษา อำเภอมะละเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว.

ใหญ่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาอยู่ในระดับต่ำทำให้เห็นว่าประชาชนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควรเช่นในเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่น และการเข้าร่วมตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งอาจส่งผลให้การแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตลอดจนไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรพุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ดังนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลจะต้องให้ความสำคัญและส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้ ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น^๕ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาติ ประสมเพชร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี ๒) แสวงหาแนวทางวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี และ ๓) พัฒนากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๓๐ คน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๑๓ คน และบุคคลภายนอก จำนวน ๒๘ คน ผลการศึกษาพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี ผู้มีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี มีส่วนร่วมในบางขั้นตอน คือ ขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนา ขั้นตอนการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนา และขาดการมีส่วนร่วมในหลาย ขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี คือ ขั้นตอนการเก็บรวบรวม ข้อมูลและปัญหาสำคัญ ขั้นตอนการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา และแนวทางการพัฒนา ขั้นตอน การเตรียมการจัดทำแผน ขั้นตอนการวิเคราะห์ศักยภาพ เพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาท้องถิ่น และขั้นตอนการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ปัญหาอุปสรรคและความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดการอบรม ขาดทักษะ และมีทัศนคติที่

^๕ พงทองโยธาใหญ่, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, อ้างแล้ว.

ไม่ดีต่อการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี ขาดการมีส่วนร่วม ในหลายขั้นตอน ขาดสิ่งจูงใจที่จะกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมและงบประมาณมีจำกัด อีกทั้งไม่มี ค่าตอบแทน หรือเบี้ยประชุมให้กับคณะกรรมการ ตลอดทั้งเอกสารคู่มือเกี่ยวกับการจัดทำแผนมีไม่ เพียงพอ ขาดรูปแบบการจัดทำแผนที่ชัดเจน และขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ต่อเนื่องและแพร่หลาย^๒ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **มานพวรวิรัช** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง“กลยุทธ์องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนศึกษากรณี:องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองศรีไคร่ อำเภวารินขาราบ จังหวัดอุบลราชธานี”ผลวิจัยพบว่า๑) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและไม่มีส่วนร่วมในการสร้างการมีส่วนร่วมตามแผนพัฒนาตำบล๒)องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำเอากลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล^๓

๒. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน ยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ประชาชนมีความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านทั้งนี้จะสอดคล้องกับความเป็นจริง เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการจัดประชุม ทำประชาคมหมู่บ้านเพื่อจะนำปัญหาและความต้องการของประชาชนเข้าไปไว้ในแผนพัฒนาในแต่ละปีงบประมาณ แต่เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร จะมาประชาคมก็ไม่มากจึงทำให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พวงทองโยธราใหญ่** ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาอยู่ในระดับต่ำทำให้เห็นว่าประชาชนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควรเช่นในเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นและการเข้าร่วมตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งอาจส่งผลให้การแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตลอดจนไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรพุทธศักราช ๒๕๔๐ที่มุ่งเน้น

^๒สมชาติประสมเพชร, “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแล้ว.**

^๓มานพวรวิรัช, “กลยุทธ์องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนศึกษากรณี:องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองศรีไคร่ อำเภวารินขาราบ จังหวัดอุบลราชธานี”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแล้ว.**

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนตั้งนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลจะต้องให้ความสำคัญ และส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น^๙ การมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อดิศักดิ์คำเพราะ** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษา:เทศบาลเมืองกันทรลักษณ์อำเภอ กันทรลักษณ์จังหวัดศรีสะเกษโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑)ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษณ์อำเภอ กันทรลักษณ์จังหวัดศรีสะเกษในด้าน ความสนใจรับรู้ข่าวสาร ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการร่วมการตัดสินใจ ด้านการร่วมดำเนินการ ด้านการกำกับติดตามผล ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการร่วมรับผิดชอบ และ ๒) เปรียบเทียบมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นในด้านเพศอายุ การศึกษาอาชีพสถานภาพและรายได้ต่อเนื่องผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิงคิดเป็นร้อยละ ๕๒.๗ อายุ ๓๑-๔๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๒ การศึกษาจบการศึกษามัธยมศึกษาเป็น ร้อยละ ๕๐.๙ รายได้ต่อเนื่องมีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๙ การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ๑ ด้าน ได้แก่ด้านการร่วมตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ๖ ด้าน เรียง ตามลำดับดังนี้ ด้านการกำกับติดตามผลด้านความสนใจรับรู้ข่าวสาร ด้านการ แสดงความคิดเห็น ด้านการ ร่วมรับผิดชอบ ด้านการร่วมรับประโยชน์ และด้านการร่วมดำเนินการ ผล การทดสอบสมมุติฐาน พบว่า อายุ และรายได้ที่แตกต่างกันไม่ทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองกันทรลักษณ์ อำเภอ กันทรลักษณ์จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกัน แต่ เพศ การศึกษา และ สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันทำให้การมีส่วนร่วมใน การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองกันทรลักษณ์ อำเภอ กันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกัน^๙ และมีส่วนร่วมใน การวางแผนขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อาภรณ์รัตน์เลิศไผ่รอด** ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการสาธารณะตามหลักสราณียธรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรดจังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการสาธารณะหลักสราณียธรรมขององค์การ บริหารส่วนตำบลหนองกรดจังหวัดนครสวรรค์โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลสรุปได้ว่าด้านระดับ

^๙ พวงทองโยธาทิพย์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ่างแล้ว.

^๙ อดิศักดิ์คำเพราะ, “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ท้องถิ่นกรณีศึกษา:เทศบาลเมืองกันทรลักษณ์อำเภอ กันทรลักษณ์จังหวัดศรีสะเกษ”, **การค้นคว้าอิสระรัฐ ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, อ่างแล้ว.

การศึกษาด้านอาชีพด้านรายได้เป็นไปตามสมมติฐานส่วนด้านเพศอายุและตำแหน่งหน้าที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อเสนอแนะในการนำหลักสารานุกรมมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรดอำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์โดยภาพรวมมีดังนี้๑)มีความเชื่อตรงต่อหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะ๒)สร้างความสามัคคีกลมเกลียวให้เกิดขึ้นทั้งกับฝ่ายเจ้าหน้าที่และฝ่ายประชาชนเพื่อความเป็นปึกแผ่นอันหนึ่งอันเดียวกันในการร่วมกันพัฒนาทั้ง๓)ส่งเสริมข้อธรรมสาธารณะก็คือการรู้จักเอื้อเฟื้อแบ่งปันผลประโยชน์กันด้วยความยุติธรรมช่วยเหลือกันไม่เห็นแก่ตัว๔) ส่งเสริมการมีความคิดเห็นเป็นอย่างเดียวกันรู้จักแสวงหาจุดร่วมและ สงวนไว้ซึ่งจุดต่างของกันและกันคิดในสิ่งที่ตรงกันปรารถนาให้ตรงกัน^{๑๐} และงานวิจัยของ เกรียงไกร ทองจิตติ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” โดยมีความมุ่งหมายเพื่อระดับขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในกระบวนการวางแผน ศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบลโดยรวม เช่น มีความสามารถในการจัดเตรียมการวางแผนทั้งในการเก็บรวบรวมข้อมูลการประมวลและการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการกำหนดทางเลือกและการเลือกทางเลือกอยู่ในระดับปานกลาง ทางด้านขีดความสามารถในการลงมือปฏิบัติตามแผน พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีขีดความสามารถในการลงมือปฏิบัติตามแผน เช่น มีการแบ่งความรับผิดชอบในการปฏิบัติ มีการจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามแผน มีการกำหนดแผนงานในการปฏิบัติ และ ยังเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนอยู่ในระดับมาก ทางด้านขีดความสามารถในการประเมินผล พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีขีดความสามารถในการประเมินผล เช่น มี การประเมินผลก่อนลงมือปฏิบัติ มีการประเมินผลในขณะดำเนินภาคปฏิบัติ มีการประเมินผลหลังลงมือปฏิบัติ และประเมินผลความคุ้มค่าของแผนงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านปัญหาอุปสรรคของ กระบวนการวางแผน พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาอุปสรรคของกระบวนการ วางแผน เช่น แผนไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน^{๑๑}

๓. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลตงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชาชนมีความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านแสดงให้เห็นว่า ประชาชนได้เข้ามาร่วมหรือปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้มีส่วนร่วมในการ

^{๑๐} อารณรัตน์เลิศไผ่รอด, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการสาธารณะตามหลักสารานุกรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรดจังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, อ้างแล้ว.

^{๑๑} เกรียงไกรทองจิตติ, “ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบลอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,อ้างแล้ว.

ดำเนินการทำกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น ประชาชนมีการเข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานโครงการ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น และประชาชนได้ร่วมบริจาคเงินและสิ่งของเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล น่าจะตรงกับความเป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ภัชรินทร์กอบตระกูล** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การส่วนตำบลกรณีศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปริดอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี” ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การส่วน ตำบลกรณีศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปริดอำเภอแหลมสิงห์จังหวัดจันทบุรี อยู่ใน ระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความแตกต่างข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การรับรู้ข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่ององค์การบริหารส่วนตำบล และประโยชน์ที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบล มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การส่วนตำบล ในส่วนของแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานนั้น ควรให้มีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลด้านต่าง ๆ อย่างทั่วถึง สม่ำเสมอ จัดทำโครงการ อบรมพบประชาชน เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อเรียกร้อง และเชิญชวนให้ประชาชนเข้ารับฟังการประชุมสภา รวมถึงเข้ามาตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อความ น่าเชื่อถือและความโปร่งใสรวมทั้งให้การปลูกฝังและการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งเสริม ประชาธิปไตย^{๑๒} ได้สอดคล้องกับการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนา ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ **เพชรวรรณ พันธุ์แดง** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางนมโค” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษากระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาของ เทศบาลตำบลบางนมโค และ ๒) ศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาของ เทศบาล ตำบลบางนมโค ผลการศึกษาพบว่า ๑) คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาของ เทศบาลตำบลบางนมโค มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่น และการบริหารงานท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ข้อ คำถามที่คณะกรรมการมีความรู้ ความเข้าใจน้อยที่สุด คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล รองลงมา คือ การวิเคราะห์ข้อมูล และข้อคำถามที่เข้าใจไม่ถูกต้องอันดับสาม ได้แก่การบริหารงานท้องถิ่น เทศบาล ยุคใหม่ควรมีแนวคิดในการจัดทำแผนที่เน้นในด้านวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม สาธารณสุข การศึกษา มากกว่าโครงสร้างพื้นฐาน และผลการวิเคราะห์กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ภาพรวมอยู่ใน

^{๑๒} ภัชรินทร์กอบตระกูล, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การส่วนตำบล กรณีศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปริดอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี”, **วิทยานิพนธ์รัฐ ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, อ่างแล้ว.

ระดับมาก เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดทางเลือกและการเลือกทางเลือกอยู่ในระดับมากที่สุด การเตรียมการจัดทำแผน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การลงมือปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับ^{๑๓} และได้สอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลของ **ทรงกรดไกรกังวาร**ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนสุข อำเภวารินขาราบ จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาหลายด้านพบว่ามีความพึงพอใจด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ด้านสถานที่ให้บริการ ด้านการประชาสัมพันธ์และพึงพอใจน้อยที่สุดได้แก่ด้านระบบการให้บริการสาธารณะ ๒) ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และความรู้ความเข้าใจต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจัยที่ไม่มีผลต่อระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่ อายุ และการดำรงตำแหน่งทางสังคม ๓) ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านระบบการให้บริการสาธารณะ โดยเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบล ขยายเขตประปา เพิ่มตู้ โทรศัพท์ สาธารณะ และปรับปรุงท่อระบายน้ำ เนื่องจากปัญหาน้ำท่วมถนน รองลงมาเป็นข้อเสนอด้านสถานที่ให้บริการ ซึ่งเห็นว่าสถานที่ทำการปัจจุบันคับแคบด้านการประชาสัมพันธ์ เสนอว่าควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น และด้านการบริการเจ้าหน้าที่เสนอว่าควรมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำขั้นตอนการรับบริการ^{๑๔}

๔. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลลงมูลเหล็ก อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชาชนมีความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าประชาชนได้ร่วมในการกำหนดรูปแบบการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ร่วมประชุมในการสรุปผลการดำเนินงาน ติดตามวิเคราะห์ ผลกระทบของโครงการกิจกรรมที่เกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ร่วมดำเนินการโครงการ/กิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลการประเมินผลความคุ้มค่าของแผนจากงบประมาณที่ใช้ ประชาชนได้ร่วมในการเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล **ปติดาปานเนตรแก้ว**ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนหลวงอำเภอมัพพา

^{๑๓}เพชรวรรณพันธ์แดง, “แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางนมโค”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ่างแล้ว.

^{๑๔}ทรงกรดไกรกังวาร, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนสุขอำเภวารินขาราบจังหวัดอุบลราชธานี”, **ภาคินิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ่างแล้ว.

จังหวัดสมุทรสงคราม”ผลการศึกษาพบว่า๑) การมีส่วนร่วมในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการร่วมประชุมการพิจารณาโครงการการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางและการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจและการประเมินผลอยู่ในระดับน้อยแต่ในภาพรวมพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับกลาง๒) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนหลวง พบว่า ด้านความสนใจงานพัฒนาท้องถิ่น ระดับความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลและการบริการสาธารณประโยชน์ ที่ประชาชนจะได้รับเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ๓) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย คือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องพัฒนากลไกและกระบวนการในการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ต้องส่งเสริมให้ชุมชนได้มีจิตสำนึกในการพัฒนาท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ ให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็งสามารถร่วมกันคิด พัฒนาชุมชนของตนเองให้ดีขึ้นทำให้เกิดธรรมาภิบาล (Good Governance) ในชุมชน^{๑๕}ได้มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรวรรณแจ่มใสได้ศึกษาวิจัยเรื่อง“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาตำบลวังห้ว อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดระยอง”โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลวังห้ว ระดับในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลวังห้ว และความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลกับระดับในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลวังห้วผลการศึกษาพบว่าระดับความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนอยู่ในระดับ มาก โดยมีระดับความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอันดับหนึ่งรองลงมาคือด้านบทบาทหน้าที่ของประชาชน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเสนอปัญหาความต้องการเป็นอันดับหนึ่งรองลงมาคือขั้นตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของแผนและอันดับสุดท้ายคือขั้นร่วมกำหนดยุทธศาสตร์และการพัฒนา ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลกับระดับในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลวังห้วพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับ

^{๑๕} ปติดา ปานเนตรแก้ว, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหลวงอำเภอมัทพวาจังหวัดสมุทรสงคราม”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, อ้างแล้ว.

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต่ำอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ^{๑๖} และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารยาเดชกิมล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภวารินขาราบจังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า๑)คณะกรรมการบริหารสมาชิกสภาและพนักงานส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการบริหารงานทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางด้านการบริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมากและด้านงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมาก๒)คณะกรรมการบริหารสมาชิกสภาและพนักงานส่วนตำบลเห็นว่ามีปัญหาในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการบริหารทั่วไปและงบประมาณไม่แตกต่างกันแต่คณะกรรมการบริหารสมาชิกสภาและพนักงานส่วนตำบลที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานต่างกันเห็นว่ามีปัญหาในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่มีระดับ ๐.๐๕ โดยสรุป ปัญหาในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภวารินขาราบ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง แต่ในด้านการบริหารงานบุคคล และด้านงบประมาณอยู่ในระดับมา จึงควรหาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เพิ่มมากขึ้น^{๑๗}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

^{๑๖}อุไรวรรณแจ่มใส, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวังหั่ว อำเภอกาบัง จังหวัดระยอง”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, อ้างแล้ว.

^{๑๗}อารยาเดชกิมล, “ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภวารินขาราบ จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสตรมหาบัณฑิต, อ้างแล้ว.

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

๑) องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดทำแผนร่วมกับชุมชนทำโครงการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับข่าวสาร เพื่อให้ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการโดยประชาชนในพื้นที่

๓) องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดทำแผนดำเนินงานร่วมกับชุมชน เรื่องการกำจัดขยะในชุมชน ตามตลาด ร้านค้า ชุมชน แบบบูรณาการ

๔) องค์การบริหารส่วนตำบลควรการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล สร้างจิตสำนึก รักท้องถิ่น ความสามัคคีในชุมชน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง ทำให้ประชาชนมาร่วมประชุม จึงทำให้การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามความต้องการของประชาชน

๒) การมีส่วนร่วมในการวางแผน เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลจัดระเบียบสังคมให้เกิดเรียบร้อย เพื่อจะไม่เกิดอันตรายต่อประชาชน

๓) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประสานงานของชุมชนบางหมู่บ้านเพิ่มประสิทธิภาพ เน้นการอบรมผู้นำของหมู่บ้านให้มีความรู้และเป็นนักพัฒนาต่อไป

๔) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล องค์การบริหารส่วนตำบลมีการปรับปรุงถนน ท่อระบายน้ำ ลอกคลอง องค์การบริหารส่วนตำบลใส่ใจดูแลเป็นอย่างดี และทุกคนให้ความร่วมมือดีมาก

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจ ได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

๑) ควรจะมีการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติการ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ประชาชน มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมไปด้วย

๒) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณของการศึกษาการมีส่วนร่วมพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในบริบทที่แตกต่างกัน ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๓) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ ในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

๔) ควรมีการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในรูปแบบอื่นๆ เช่น จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และจัดอบรมให้ความรู้ให้กับผู้สูงอายุเป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม